

OSTATNIE WIADOMOŚCI

Przebieg miesięczny
2.50 z odb. w Adm.
2.95 z odb. do domu

PORANNIE

10 gr.

ROK 1 (VII.)

Kraków Poniedziałek 25 lipca 1938 r.

Nr. 53 (206)

Straszna katastrofa samolotu

Pilot, załoga i wszyscy pasażerowie zginęli

W piątek o godz. 17 min. 25 wystartował z Czerniowca do Bukaresztu samolot liniowy Lockheed 14, SP-BNG.

O godz. 17 min. 38 podano przez radio, że samolot leci na wysokości 3.000 mtr. i że odbiór jest słaby z powodu bardzo silnych wyładowań atmosferycznych.

Wkrótce po tej ostatniej depeszy, o 40 klm. na wschód od miejscowości Cimpolung, nastąpiła katastrofa, w okolicy podgórskiej, w której najwyższe wzniesienia nie przekraczają 900 mtr.

Załogę samolotu SP-BNG, w składzie normalnym, stanowili: pilot Kotarba Władysław, radiooperator Zarzycki Zygmunt, mechanik pokładowy Panek Franciszek.

Prócz nich leciał jeszcze w celach służbowych pilot Nartowski Olimpiusz.

Pasażerowie: czterech pasażerów z Warszawy: Waka (Japonia), Radew (Bułgaria), Caro (St. Zjednoczone), Gozdowski, dwóch pasażerów ze Lwowa: Waliszewski, kpt. pil. Gnyś, oraz czterech pasażerów, którzy wsiadli w Czerniowcach, a których nazwiska dotychczas nie są znane.

Wszyscy znajdujący się w samolocie zginęli w wypadku.

Składajcie ofiary na
FUNDUSZ
OBRONY
MORSKIEJ

Samolotem tym lecieli również pp. Jachimowiczowie, którzy wysiedli w Czerniowcach.

Samolot Lockheed 14, który uległ nieszczęśliwemu wypadkowi, jest tego samego typu, co samolot, którym przeleciał z Los Angeles do Warszawy Major Makowski, a ostatnio na tego samego typu samolocie Hughes dokonał swego rekordowego przelotu dookoła świata.

Jak dotąd przyczyna wypadku nie została ustalona. W celu jej zbadania wystartowała w sobotę o godz. 10-ej specjalna komisja, z Ministerstwa Komunikacji i P. L. L. „Lot”.

Ślepy los

Aparat, który rozbił się, należy, jak już podaliśmy, do kategorii najlepszych samolotów pasażerskich. Aparat prowadził doświadczony pilot, który trasę znał doskonale.

Ślepy los, siła wyższa, okryła żałobą polskie lotnictwo cywilne.

Niestety wypadki takie zdarzają się wszędzie nie tylko w liniach lotniczych, ale w komunikacji kolejowej, czy motorowej. Wypadek ten nie może jednak żadną miarą wpłynąć na nasze nastawienie wobec lotnictwa, wręcz przeciwnie z jeszcze większą energią musimy wziąć się do pracy nad rozbudową naszych sił powietrznych, nad zdobyciem przestrzeni dla naszych skrzydeł stalowych.

Lista zabitych pasażerów
CZERNIOWCE. Korespondent PAT dowiaduje się nazwisk

wisk osób, które, zginęły w katastrofie samolotu polskich linii lotniczych „LOT”.

Są to: obywatel amerykański lotnik - amator dr. Caro, szwajcarski inż. Radew, japoński attaché wojskowy w Rumunii płk. sztabu generalnego Waka, czterech obywateli rumuńscy: dr. Bodea, dr. Nussenbaum, inż. Ternir i kpt. Jonescu, oby-

watel polski Gnyś, pasażer ze Lwowa p. Waliszewski, woźny z poselstwa polskiego w Atenach, p. Gozdowski, pilot Kotarba Władysław, radiooperator Zarzycki Zygmunt i mechanik pokładowy Panek Franciszek.

Nasze zdjęcie przedstawia moment, gdy po złożeniu wieńca na grobie Nieznanego Żołnierza król Jerzy wpisuje się do księgi pamiątkowej.

Nowa propozycja Hitlera w sprawie zatargu z Czechosłowacją

LONDYN. Korespondent dyplomatyczny „Evening News” donosi, że nowa propozycja kanclerza Hitlera rozwiązania zagadnienia czechosłowackiego, którą kpt. Wiedemann przedłożył lordowi Hali-

faxowi, polega na zawarciu paktu nieagresji między Niemcami a Czechosłowacją.

Propozycja ta, zdaniem korespondenta, wywarła korzystne wrażenie w Londynie.

Statek duński zbombardowany

LONDYN. Admiralicja otrzymała wiadomość, iż krążownik brytyjski „Shropshire” w drodze z Palma do Marsylii spotkał parowiec duński „Bodil” w chwili, gdy był on bombardowany przez samolot.

Krążownik znajdował się w odległości 11 mil od bombardowanego statku a 60 mil na

wschód od Barcelony.

W chwili gdy „Shropshire” zbliżył się do parowca, załoga siedziała już w łodziach ratunkowych, a „Bodil” tonął. Krążownik brytyjski przyjął na swój pokład załogę zatopionego statku w liczbie 16 ludzi i odszedł w dalszą drogę do Marsylii.

Niezwykłe upały na Syberii Pojawily się nieznane owady i motyle

MOSKWA. Dzienniki sowieckie donoszą o nienotowanej dotychczas wysokiej temperaturze na Syberii w pasie wiecznych lodów.

Na półwyspie Tajmyrskim, który jest najdalej wysunięty na północ, ostatnio temperatu-

ra doszła do 24 stopni C. Na polarnej wyspie im. Dicksona temperatura powietrzna dn. 14 b. m. wynosiła do 21 stopni.

W tundrach Syberii rozkwitły w olbrzymiej ilości kwiaty oraz zjawily się nieznane dotychczas owady i motyle.

Śmierć zabrała znakomitego pilota

Pilot tragicznego samolotu, który roztrzaskał się w Rumunii, WŁADYSLAW KOTARBA, był jednym z najbardziej doświadczonych i znanych pilotów P. L. L. „Lot”. Pochodził on ze Świątnik Górnych, gdzie urodził się w 1900 roku. W charakterze pilota latał on w „Locie” od 1929 roku. Na linii komunikacyjnej przyszedł z wojska, gdzie służył w stopniu sierżanta. Był kawalerem.

Radiooperator ZYGMUNT ZARZYCKI również był jednym z najstarszych i najbardziej doświadczonych pracowników „Lotu”. Urodził się on w Warszawie w 1905 roku.

Mechanik pokładowy FRANCISZEK PANEK, urodzony w 1904 roku, ceniony był powszechnie, jako jeden z najlepszych fachowców w dziale obsługi silników. Z tych przyczyn właśnie wysyłany był zawsze na najdłuższe odcinki tras, obsługiwanych przez „Lot”.

Pilot OLIMPIUSZ NARTOWSKI, który znajdował się w charakterze pasażera na pokładzie „Lockheeda”, wydelegowany był przez „Lot” dla zbadania trasy, wiodącej na dalekie południe. Było to konieczne z tego względu, iż w najbliższym już czasie miał on latać na nich w charakterze pilota. Prócz tego, że znany on był, jako jeden z najstarszych pilotów w Polsce. Pełnił on jako pierwszy, obowiązek instruktora w Aeroklubie Akademickim w Warszawie w 1927 roku.

Zginął przed otrzymaniem awansu

Major japoński MASAKATSU WAKA, udawał się samolotem do Bukaresztu z Warszawy. Był on przed niedawnym czasem attaché wojskowym w Warszawie, po tym zaś, w związku z nową nominacją przeniósł się na stałe do Bukaresztu. Podczas swej ostatniej w życiu podróży wiozł on dla rządu rumuńskiego dokumenty i papiery.

W związku z przeniesieniem na nowe stanowisko major Waka spodziewał się w najbliższym czasie otrzymać nominację na podpułkownika.

LEMUEL CARO. Był on znanym dziennikarzem i lotnikiem sportowym, przybył z Stanów Zjednoczonych do Europy w celu zapoznania się z miejscowymi warunkami przelotowymi na trasach, którymi miał następnie zamiar odbyć długi lot turystyczny. Pochodził on z New Yorku i był również lekarzem.

Kapitan z pilot GNYŚ. Był on znany i powszechnie cenionym pilotem myśliwskim w warszawskim pułku lotniczym. Ostatnio był on dowódcą dywizjonu myśliwskiego. Przed paru dniami otrzymał on urlop i udawał się na Rodos, gdzie miał zamiar wolny czas spędzić. Wsiadł on do kabiny „Lockheeda” we Lwowie.

Prócz niego we Lwowie wsiadł również do samolotu p. Waliszewski.

Tragiczny „Lockheed” zabrał prócz tego z Warszawy następujących pasażerów: kupca z Tel Avivu Grazdowskiego oraz obywatela bułgarskiego Radefo.

Jak się dowiadujemy, w Czerniowcach wsiadł do samolotu kapitan-pilot armii rumuńskiej Jonescu

Potworna zbrodnia na weselu Mąż zabił żonę i powiesił się

Na weselu przy ul. Filareckiej w Wilnie rozegrała się wczoraj o północy krwawa tragedia, której tło nie zostało jeszcze wyjaśnione.

Do zatrudnionej tam w charakterze dorywczej służącej Tereski ofiary Zurawlewowej przybył pi-

jany jej mąż, który po krótkiej sprzeczce uderzył ją dwukrotnie nożem, przecinając arterię i — powodując natychmiastową śmierć.

Zabójca w następstwie swego czynu powiesił się na strychu tejże posiadłości.

Katastrofalne zderzenie pociągów Konduktor poniósł śmierć na miejscu

W dniu wczorajszym w godzinach rannych pociąg towarowy, idący z Lidy najechał na stojący na torze stacyjnym w Jaszczonach pociąg zbiorowy.

W wyniku zderzenia uległo rozbiciu 9 platform, w tym 7 próżnych i 2 naładowane, oraz brankard, w którym jadący konduktor Walentynowicz, lat 40, zamierzał w Lidzie ponieść śmierć na miejscu.

W związku z powyższym wyjechała z Wilna specjalna komisja, która przeprowadzi zbadanie przyczyn wypadku. Ponadto bezpośrednio po zawiadomieniu, wyjechał z Wilna pociąg ratunkowy. Rozbite wagony usunięto o godz. 7.55, wznowiając ruch pociągów.

W związku z powyższym wyjechał z Wilna specjalna komisja, która przeprowadzi zbadanie przyczyn wypadku. Ponadto bezpośrednio po zawiadomieniu, wyjechał z Wilna pociąg ratunkowy. Rozbite wagony usunięto o godz. 7.55, wznowiając ruch pociągów.

Na miejsce wypadku wyjecha-

Wojna jest nieunikniona?

Ani Japonia, ani Sowiety, po ostatnich posunięciach nie mogą iść na żadne ustępstwa

W zatargu japońsko-sowieckim nastąpił poważny zwrot. Do kom. Litwinowa zgłosił się ambasador Japonii, domagając się wycofania wojsk sowieckich ze spornego terytorium. Litwinow odpowiedział w kategorycznej formie odmownie, co doprowadziło do dalszego naprężenia sytuacji i wywołało w Japonii oburzenie przeciw Sowiety.

WOJNA, CZY POKÓJ?

Na wiadomość o nieprzyjęciu żądań japońskich przez Sowiety Mikado przyjął ministra Spraw Wojskowych i ministra Spraw Zagranicznych, oraz odbył całonocną naradę z wybitnymi wojskowymi japońskimi i przedstawicielami największych koncernów przemysłowych. Spodziewać się należy, że najbliższe 48 godzin zdecyduje o wojnie.

POGRÓZKI POD ADRESEM SOWIETÓW

Nastroje oburzenia przeciw Sowiety znajdują swój wyraz przede wszystkim w prasie. Dzienniki są pełne pogroźek pod adresem Sowiety i żądań aby jeśli akcja dyplomatyczna nie odniesie pożądanego skutku, odebrać siłą terytorium zajęte przez wojska czerwone.

Oficjalne sfery natomiast wykazują umiarkowanie. Przedstawiciel tokijskiego Ministerstwa Spraw Zagranicznych oświadczył dziennikarzom, że sowieckie doniesienia o tym, jakoby ambasador Szigemitsu w rozmowie z Litwinowem zagroził, że jeśli Sowiety nie cofną wojska, Japonia będzie musiała użyć siły, nie odpowiadają prawdzie.

„Tokio Asahi Szimbun“ donosi, że wczoraj wydarzyły się dwa nowe wypadki naruszenia granic mandżurskiej przez żołnierzy sowieckich.

OŻYWIONE RUCHY WOJSK CZERWONYCH

Korespondenci z pogranicza koreańskiego donoszą o ożywionych ruchach wojsk na granicznych terytoriach sowieckich. Szczególnie niepokojąca jest sytuacja w rejonie Pessiet. Jest to forteca i zatoka położona tuż nad granicą koreańską.

Korespondent „Niszi Niszi“ donosi, że na skalach zatoki Pessiet w pobliżu rzeki Janczihe ustawiono działą dalekonośne wymierzone na japońską bazę morską i lotniczą w Sesure.

W Pessietse ponadto skoncentrowana została część dalekowschodniej flotyli łodzi podwodnych. W rejonie tym panuje

stan wojenny. Ludność cywilna może poruszać się tylko w określonych granicach.

Poza tym dziennik ten donosi, że do Władywostoku przybyły nowe oddziały sowieckie w sile 50.000 ludzi. Są to w całości oddziały zmotoryzowane.

Pas umocnień granicznych na wschodniej granicy Mandżuku w okolicy Nikolska został tak wzmocniony, że w obecnej chwili ilość wojska zgromadzonego w okręgu władywostockim jest oszacowana na 100.000 ludzi.

Zgromadzone wojska sowieckie na Dalekim Wschodzie liczą 400.000 ludzi, czyli 20 dywizji.

Również bazy morskie i lotnicze we Władywostoku otrzymały znaczne posiłki. We Władywostoku znajduje się podobno 400 samolotów eskadr morskich i lądowych i około 20.000 marynarzy stanowiących załogę floty Dalekiego Wschodu.

Donoszą z północnej Korei, że zaobserwowano tam 4 transportowce sowieckie, wiozące oddziały piechoty z Władywostoku w kierunku Pessiet. Równocześnie gorączkowo są przewożone materiały wojenne do zatoki Pessiet pod osłoną floty wojennej.

Naczelnym dowódcą wojsk japońskich w Korei gen. Koiso wyraził przekonanie, że przesunięcia wojsk sowieckich pozostają w związku z ucieczką szefa GPU na Dalekim Wschodzie gen. Łuszkowa.

Sowiety obawiają się, że zdradził on Japończykom uzbrojenie, siły i rozmieszczenie czerwonej armii, wobec czego stało się konieczne nowe przegrupowanie.

Gen. Koiso nie przypuszcza jednak, aby incydent pod Hun czun miał przybrać poważne rozmiary. Innego natomiast zdania są koła polityczne, które wskazują, że wobec agresyw-

nego zachowania się Moskwy należy być przygotowanym na wszystko.

ANGLIA OCENIA SYTUACJĘ PESYMISTYCZNIE

Koła polityczne Londynu również uważają sytuację za bardzo poważną. Odmowna odpowiedź sowiecka na żądania japońskie postawiła zarówno Sowiety jak i Japonię w sytuacji bez wyjścia.

Rząd sowiecki nie może się już cofnąć. Gdyby odwołał wojsko z zajętej miejscowości mandżurskiej Czang Ku Feng, oraz wycofał armię Dalekiego Wschodu z nad granicy, skompromitowałby się w oczach opinii publicznej i przysporzyłby sobie nowych trudności wewnętrznych.

Sowiety już tak daleko zabrnęli w sprawie mandżurskiej, że zdaniem politycznych kół angielskich, wojna jest nieunikniona. Wojna ta miałaby na celu odwrócenie uwagi obywateli sowieckich od spraw wewnętrznych i umocniłaby zachwiany autorytet Stalina.

Japonia również nie może zgodzić się na ustępstwa, i przejdzie do porządku dziennego nad zajęciem terytorium, które uważała dotychczas za mieszczące się w granicach Cesarstwa Japońskiego. Wszelkie ustępstwa na rzecz Sowiety osłabiłyby ducha Japończyków i wykazałyby społeczeństwu japońskiemu, że wojna z Chinami wyczerpała już siły Cesarstwa.

Plany znanego kasiarza pokrzyżowała policja

Przed kilkoma laty wrócił do Polski i zamieszkał w Warszawie, przy ul. Krochmalnej 69, międzynarodowy kasiarz-włamywacz, Edward Gontarczyk, który przez dłuższy czas grasował za granicą, dając się we znaki policji wszystkich nie ma państw europejskich.

Po zainstalowaniu się w War-

szawie, Gontarczyk pozornie zerwał z przestępczym zawodem i rzekomo trudnił się ślusarstwem. Od czasu do czasu tylko odbywał jakieś tajemnicze podróże i znikal na kilka dni.

Policja miała go na oku, nie ufając naglej przemianie groźnego włamywacza. Zauważono

że tajemnicze wycieczki Gontarczyka kojarzą się zawsze z uszkodzonymi włamaniami i kradzieżami, dokonywanymi przez nieuchwytnego kasiarza na Górnym Śląsku.

Gontarczyka poddano dyskretniej obserwacji i ustalono niezbicie, że on to właśnie jest sprawca tych włamań. Przebiegły kasiarz nie domyślając się wcale, że policja wie już o jego sprawkach, postanowił dokonać włamania w Wadowicach, gdzie upatrzył sobie jeden z domów bankierskich.

Nie zdołał jednak zrealizować swoich planów, został bowiem aresztowany w pociągu, skuty w kajdany i przetransportowany do więzienia.

Znaleziono przy nim dużą walizę, w której wiózł komplet precyzyjnych narzędzi złodziejskich, gumowe rękawice, w których operował, oraz szereg notatek i planów, dotyczących przyszłych terenów „roboty“.

Chciał porwać lorda — bogacza Sąd skazał go na 7 lat więzienia

LONDYN. Sensacyjna próba porwania jednego z najbogatszych przemysłowców angielskich lorda Nuffielda zakończyła się wczoraj skazaniem 48-letniego Bruce Thornthona na 7 lat więzienia.

Sledztwo wykazało, że Thornthon chciał uprowadzić lorda Nuffielda na pokładzie jachtu, aby wymusić na nim okup w wysokości 100 tysięcy funtów szterlingów.

Poza tym podczas procesu udowodniono, że oskarżony żył od końca wojny światowej wyłącznie z rozmaitych fałszerstw, oszustw, a m. in. w jednym wypadku zmusił swą ofiarę do wyznaczenia mu stałej rocznej renty w wysokości 1000 funtów szterlingów.

Proces o uprowadzenie lorda Nuffielda był prawdziwą sensacją w angielskich kołach towarzyskich.

Symboliczna uroczystość koło Amiens

zakończyła pobyt angielskiej pary królewskiej we Francji

PARYŻ. Wielkie uroczystości ku czci żołnierzy australijskich, poległych w czasie wielkiej wojny na frontach francuskim i belgijskim zakończyły w piątek w południe w miejscowości Villers Bretonneux koło

Amiens niemal czterodniowy pobyt angielskiej pary królewskiej we Francji.

W 1918 roku Francja oddała sprzymierzonym z nią państwom te tereny francuskie, na których znajdują się cmentarze ich bohaterów poległych w wielkiej wojnie.

W Villers Bretonneux znajduje się cmentarz żołnierzy australijskich, to też król Jerzy VI przyjmował na nim prezydenta Lebrun jako na ziemi angielskiej.

Król odsłonił pomnik w postaci mauzoleum-wieży, z której roztacza się szeroki widok na pobojowiska nad Sommą.

Król Jerzy VI i królowa Elżbieta przybyli z Paryża o godz. 13 m. 20 i zostali powitani na dworcu kolejowym w Villers Bretonneux przez wicepremiera australijskiego sir Earle Page oraz władze francuskie cywilne i wojskowe.

Osobistości australijskie przywitały również przybyłego specjalnym pociągiem w kwadrans po przyjeździe pary królewskiej prezydenta Lebrun, ministrów francuskich i świętego prezydenta. W uroczystości wzięli rów-

nież udział angielski minister wojny Hore-Belisha i szef angielskiego sztabu gener. lord Gort.

O godz. 14-ej sir Earle Page wygłosił krótkie przemówienie, podkreślając bohaterstwo i poświęcenie poległych Australijczyków.

Po symbolicznym odsłonięciu pomnika zabrał głos król Jerzy VI:

„To co widzimy przed nami — brzmią słowa króla — nie jest tylko holdem dla wspaniałej odwagi armii. Jest to również symbol, który oznacza pierwsze kroki w historii młodego i potężnego narodu. Jest to brama pod którą przeszli Australijczycy z młodości do pełni swych sił“.

Po podkreśleniu roli, jaką Australijczycy już spełnili w historii, król zakończył słowami:

„Pomnik ten strzeże świętej ziemi, poświęconej Bogu i Jego chwale, w której spoczywają ludzie przybyli ze wszystkich stron świata, aby się bić za wspólne ideały całego Imperium. Niech spoczywają w spokoju“.

W odpowiedzi swej prezydent Lebrun podkreślił głębokie znaczenie obecności króla na tej uroczystości:

„Występując wspólnie, nasza rządy chciały raz jeszcze uwypuklić ściśle porozumienie naszych wielkich demokracji na ziemi, dla której tyle zdziałało. Chciały również przypomnieć, że zjednoczenie na polu bitew, ochroniło niezależność i wolność dwóch narodów. Jak oświadczyła Wasza Królewska Mość — wolność i przyjaźń tych dwóch narodów i wspólnota ich ideałów oraz sprawiedliwość — stanowią najlepszą gwarancję pokoju świata.“

Po zakończeniu uroczystości po pożegnaniu się z prezydentem republiką Lebrun, para królewska, której towarzyszył francuski minister spraw zagranicznych Bonnet, odjechała pociągiem specjalnym do Calais, — gdzie wsiadła na pokład jachtu „Enchantress“ i odplynęła o godzinie 18-ej do Dover.

Jacht królewski był eskortowany przez eskadrę francuskich okrętów wojennych, które w polowie drogi na kanale La Manche oddały salwę pożegnalną, złożoną ze 147 strzałów armatnich i zawróciły do portu Calais.

Eskortę jachtu objęły w tym miejscu angielskie okręty wojenne.

Nowy szef okręgu krakowskiego O.Z.N.

Szef Obozu Zjednoczenia Narodowego gen. Stanisław Skwarczyński przychylił się do prośby senatora Franciszka Lipińskiego i zwolnił go ze stanowiska przewodniczącego okręgu krakowskiego O.Z.N., wyrażając mu jednocześnie podziękowanie za dotychczasową pracę.

Na stanowisko przewodniczącego okręgu krakowskiego O.Z.N. general Skwarczyński powołał dr. Władysława Stryńskiego.

STRAŻNIK ZABITY PRZEZ POCIĄG

Na szlaku kolejowym Warszawa — Praga, w pobliżu posterunku „Wisła“ pod pociąg osobowy dostał się strażnik ochrony kolei, Stanisław Rama, przydzielony do tejże stacji.

Rama, w czasie pełnienia obowiązków służbowych, nie zauważył nadjeżdżającego pociągu, wskutek czego zszedł na tor po którym jechał pociąg i dostał się pod jego koła — poniósł śmierć na miejscu.

Zwłoki przewieziono do prosektorium.

SILNA FLOTA WOJENNA NA MORZU — TO POKÓJ I BEZPIECZEŃSTWO KRAJU!

Ofensywa Teruel — Sagunto

rozwijają się w szybkim tempie

PARYŻ. Dzienniki francuskie donoszą, że ofensywa narodowych wojsk hiszpańskich na szosie Teruel — Sagunto rozwija się w szybkim tempie.

Wojska narodowe doszły wczoraj rano do miejscowości Niver, położonej w odległości

14 klm. od węzłowego punktu Segorbe oraz o 35 klm. od Sagunto.

Kolumny legionistów dywizji Littorio znajdują się w polowie drogi, która dzieliła w dniu 13 lipca wojska powstańcze od Sagunto.

gaju pomarańczowego. Policjanci stanowiący eskortę autobusu użyli broni i zabili dwóch Arabów. Wśród pasażerów autobusu 1 osoba została zabita, a 6 odniosło ciężkie obrażenia.

Inne incydenty miały miejsce w pobliżu Jerozolimy i Haify.

Zginęło 9 Żydów i 2 Arabów podczas piątkowych starć

JEROZOLIMA. W ciągu piątku doszło w Palestynie do nowych starć, podczas których zginęło 9 Żydów i 2 Arabów.

Najbardziej zacięte utarczki miały miejsce pod Ramat-Hahowetsz na równinie Szaron, gdzie autobus przepełniony robotnikami był ostrzeliwany z

Zygmunt Czarski

SERCE NA ROZDROŻU

**Dzwony żałobne — Dla Ladreckiego — radosne — Jego szatański plan
Wskazówki dla kochanki — Ma natychmiast pojechać do Warszawy i uda-
wać Helene wobec Gustawa**

Inżynier Bohdan Ktowitz z Dalski dokonał wielkiego wynalazku na korzyść obrony granic. W wyniku próby musiał umrzeć dla świata, bo chodziło o to, by nie dowiedziało się o dobrym skutku próby, gdyż wzbudziłoby to ciekawość szpiegów. Wieść o śmierci wynalazcy postanowił wykorzystać dla swych celów osobistych jego podwładny Ladrecki i użyć do tego swej kochanki Władki.

W przyczystym powietrzu budzącego się promiennego ranka zadźwięczały nagle dzwony kościelne...

— Na Anioł Pański? — zapytał sam siebie Ladrecki.

Lecz dzwony dźwięczały żałobnie, powolnie, ponuro...

A oto zawtórowały im również inne dzwony kościelnych gdyńskich.

— To dzwony żałobne — szepnął Ladrecki.

Odruchowo cofnął się o krok, jak gdyby jakaś straszliwa zjawia nagle wyłoniła się przed nim i zagroziła mu drogę.

Po chwili wszakże otrząsnął się. Zbrodniarz znów w nim zwyciężył człowieka.

Nawet mu było wstyd, że tak się „zapomniał”, że dopuścił do takiej „słabości”.

Zażmiał się szyderczo sam do siebie, mówiąc:

— Cóż to? Nerwy? Ależ dlaczego? Przecież te dzwony żałobne za duszę Bohdana to dla mnie dzwony... radosne...

Trochę był nienaturalny ten jego śmiech, do którego się jakby musiał zmuszać. Potęgował jednak w sobie to drwiące uczucie i szepnął:

— Szkoda, że Władka tego nie słyszy. Pewno śpi teraz, jak suseł, zmęczona drogą i przeklinaniem mnie, że nie byłem na dworcu i nie spędziłem z nią zapowiadanej „szalonej nocy”. Nie wie wcale o swym szczęściu. Prawdę jednak mówi piosenka: „Tyle szczęścia, co się prześni”.

Przyspieszył kroku. Wszedł do budynku, bardziej, niż skromnego. Zapukał do drzwi i zawołał:

— Władka, otwórz!..

Jakiś głos kobiecy zapytał:

— Co to? Kto tam? Kogo diabli przyniesli? Czy to ty, Stef?

— Tak, to ja! Otwieraj prędzej!

— Ach, ty? Szanowny pan się zjawił? To idź z powrotem tam, gdzie byłeś całą noc! Czekaj, popamiętam ja ci tę noc dzisiejszą, popamiętam...

— Dobrze, dobrze, nie gadaj wiele, tylko otwórz! Mam coś bardzo ważnego do powiedzenia.

Klucz zgryztał w drzwiach. Uchyliły się zlekka. Po chwili Władka krzyknęła głośno, bo Ladrecki silnym pchnięciem otworzył drzwi, z hukiem

zatrzasnął je za sobą, dał susa do pokoju, chwycił Władkę w ramiona i pocałował ją z jakąś dziką, szaleńczą pasją...

Władka, wściekła, gwałtownie wrywała mu się z ręką, wołając:

— Czyś ty oszalał? Puść że mnie... Pozwól mi wrócić do łóżka... Zimno mi... I w ogóle zła jestem na ciebie, Idź, wynoś się, nie chcę cię więcej znać za to świństwo, które mi zrobiłeś.

Skoczyła do łóżka, przykryła się kołdrą i siadła, spoglądając na Stefana zgoła nie życzliwie.

Dziwna rzecz! O ile Władka nie była zbyt pościągająca w skromnym przyodziewku biednej pracownicy igły, o tyle zyskiwała teraz, gdy miała rozpuszczone włosy i gdy spod koszuli zarysowały się może nieco zbyt obfite, ale jędrne i zdrowe kształty.

Ladrecki poufale siadł na jej łóżku. Odezwał się do niej swym zwykłym ordynarnym tonem, jakim przemawiał do swej kochanki.

— No co? Czego? Czemu na mnie patrzysz wilkiem? Te, nie pożyj mnie tylko swymi ślepiami, bo ci bokiem wylezę! Co się takiego stało? Zrobiłem ci trąbę? Ojej, wielkie nieszczęście. Nie umrzesz z tego powodu. A zresztą, gdy się dowiesz, jak i co, jeszcze mi podziękujesz.

— Pewno się żenisz? Posag łapiesz? Na forszę lecisz?

— Lepiej. Nie żenię się, a posag łapię. A na forszę lecę, by się z tobą podzielić.

To od razu poprawiło humor Władce. Zapytała:

— Co? Będiesz miał forszę? Nie rozumiem. Skąd? Grałeś? Wygrałeś?

— O, tak, rozegrałem wielką grę...

— Gdzie? Kiedy? Ile wygrałeś?

Ladrecki wybuchnął śmiechem. Rzecz:

— Ach, ty głupia gąszo, słowa nie rozumiesz z tego, co ci mówię. Więc lepiej milcz i słuchaj, co ci powiem. To ci dobrze zrobi. Posłuchaj, o... słyszysz?

— Co takiego?

— Dzwony...

— Więc co z tego?

— To dzwony żałobne... żałobne za duszę księcia Bohdana Ktowitz z Dalskiego... Biedny chłopiec...

Zginął w morzu... śmiercią marynarza... jako ofiara obowiązku.

Mówił to z udawanym tonem żalu.

Tymczasem Władka ofuknęła go:

— Ach, więc tylko tyle? Więc to jest ta twoja wielka zasługa? Myślisz, że będę skakała do sufitu, że dostaniesz jego posadę? Przede wszystkim, mo- wy nie ma, bo nie jesteś inżynierem, choć się tak ka-

zesz nazywać i jeżeli nawet go będziesz zastępował to tylko chwilowo. A nawet, gdybyś do tał jego posadę, to także nie żadne miliony... Gwizdź na takie parę groszy...

Ale Ladrecki pchnął ją, aż padła na poduszki, szybko ją ucałował i rzekł:

— Milcz, ty idiotko, kretynko nieszczęsna! Ach, jaka z ciebie barania głowa! Wcale nie dlatego cieszę się ze śmierci Bohdana, że spodziewam się zająć jego miejsce. Wiem, że to nie możliwe. Jest coś innego, lepszego...

— Co takiego?

— Coś, co nas z bogactw, bardzo z bogactw... i ciebie i mnie... oczywiście, jeżeli oboje sprytnie się do tego zabierzemy.

Wstał, usiadł na krześle naprzeciw łóżka i tłumaczył:

— Mam zaledwie kwadrans czasu, bo muszę się zaraz zająć tą sprawą i zabrać do roboty. Więc nie przerywaj mi. I dobrze zrobisz, jeżeli w ogóle będziesz się jednocześnie ubierała. Ledwo, ledwo zdążysz i tak na pierwszy pociąg, który odchodzi za nie całą godzinę.

— Na pociąg? Jaki? Już mnie odsyłasz z powrotem do Warszawy?

— I to z trząskiem! Mogę ci nawet wykupić pierwszą klasę. Ale teraz przymknij jadalnicę i słuchaj, co ci powiem.

Władka była tak oszołomiona energią swego kochanka, że odruchowo była mu posłuszna.

I oto Ladrecki najspokojniej w świecie, bez najmniejszego wstydu, bez odrobiny wahania, jak człowiek, który wie, że i tak nie spotka się ze sprzeciwem, nakreślił jej swój plan:

— Otóż, moja mała, zrozum, o co się rozłazi. Jak ci już rzekłem, Bohdan wykładował. Tenże znany ci Bohdan miał kochankę, czy narzeczoną, mniejszą z tym, Helenę Gajdziankę, córkę bankiera, który popełnił samobójstwo... To ci, zresztą, jest wiadome...

— Tak, pisałeś mi o tym. Co dalej?

— Otóż Bohdan napisał do swego brata Gustawa, by zaopiekował się jego kochanką, bronił jej, zapewnił jej przyszłość... Rozumiesz?

— Nic a nic. Dlaczego to wszystko napisał? Czy wiedział z góry, że umrze?

Ladrecki wzruszył ramionami i zawołał:

— Milcz, nie przerywaj mi! Drobiazgi objaśnię ci później. Zresztą, przeczytasz to wszystko w gazetach.

Zapalił papierosa, zaciągnął się i mówił dalej:

— Otóż Bohdan to wszystko napisał, ja zaś, z jestem słynny spryciarz, buchnąłem ten list, rozumiesz? Chcesz, bym ci ten list przeczytał?

— Nie. Powiedz lepiej, co mam zrobić z tym listem.

— Nie domyślasz się...

— Nie...

— Więc słuchaj... Jedziesz, duszko, do Warszawy... zabierasz ten list Bohdana... w Warszawie w te pędy walisz do Gustawa, zaplakana, zrozpaczona, potargana, słowem, w strasznym stanie...

— O, tego to już za żadne skarby!

— Milcz! Musisz! Wpadasz do Gustawa, rzucasz mu się w objęcia, mówisz: „Ach, jak ja kochałam brata pańskiego! Byłam jego narzeczoną... żyłam z nim... wraz z nim straciłam wszystko... wszystko... całe moje życie jest złamanie...” Potrafisz, chyba, zagrać komedię, co? Powiedz...

(Dalszy ciąg jutro)

PRAWA PRZEDRUKU ZASTRZEŻONE

JOE LOUIS — mistrz świata wszech wag

Jak zdobyłem mistrzostwo świata Pogromca Schmelinga opowiada naszym Czytelnikom o swej karierze

8.

Najlepiej uczymy się zwalczania trudności, jeśli stawimy im czoło. Dowiódł mi tego Schmeling w naszym pierwszym spotkaniu.

Muszę oddać Schmelingowi pełną sprawiedliwość jego słusznemu zwycięstwu nade mną, wywalczonemu w 12ej rundzie. Był lepszy ode mnie i miał lepsze uderzenia. Wszystkie te gady, jakie po tym słyhać było wszędzie, niby plotki kucharzy, nie miały w sobie ani cienia prawdy.

Nie byłem „rozproszony”. Nie martwiłem się niczym, ani nie czułem się słabym, ani nie miałem kłopotów domowych, bo nie mam rodziny, ani domu. Po prostu nie walczyłem ze Schmelingiem prawidłowo.

Byłem zarozumiałym chłopcem, i myślałem, że będę miał z nim łatwe zadanie, to też kręciłem się koło niego i starałem się dosięgnąć jego lewej szczęki. A to było igraniem z „dynamitem”

Schmelinga.

Poza tym wyprowadził mnie w pole swym sposobem treningu, jaki stosował w obozie Napsanock. Codziennie pozwalał swym partnerom sparringowym obijać swoją lewą szczękę na kolor pomidorowy. Ludzie wzdzieli to, i przychodzili opowiadać mi o tym.

— Możesz go znokoutować, waląc go w tą szczękę! — powiedział mi pewien bokser.

Dawał się tak swobodnie bić w szczękę, jak mi ludzie opowiadali, i oczywiście zabrałem się do tego ochoczo. Wydawało się to tak łatwym! Jego oczy szybko zmętniały i zaczęły się mrużyć. Gdy po pierwszej rundzie wróciłem do swego rogu, winnowałem sam sobie.

— To najlżejsza walka, jaką kiedykolwiek miałem. Chappiel — powiedziałem do Blackburna. — Myślę, że skończę z nim w tej rundzie.

Wyszedłem znów na ring i zrobiłem to, czego nie powinie-

nem był za nic zrobić. Uderzyłem go, a po tym opuściłem lewą rękę „do kieszeni”. Sam teraz nie rozumiem, jak mogłem zrobić podobne głupstwo.

Schmeling walnął mnie tak pięścią prawą w szczękę, że nie przypominam sobie już nic więcej z całej tej walki, bo przez następne 10 rund walczyłem jak gdyby w gęstej mgle.

Czułem się nie pewnie na nogach, a Schmeling ani na chwilę nie dał mi przyjść do siebie, choć byłem jeszcze na tyle silny, że zniosłem dalsze 58 pracowitych ciosów nim wreszcie wykończyłem się w dwunastej rundzie.

Ten jeden błąd — opuszczenie lewej ręki — pozbawił mnie wtedy mistrzostwa, ale za to uczynił ze mnie lepszego zawodnika na całe życie.

Menager Roxborough nie stał w moim rogu tego wieczoru. Sie dział tuż za rogiem Schmelinga i palił swoje cygaro; kończył je spokojnie, gdy upadłem w czwar-

tej rundzie. Opowiadał mi, potem, że zacząłem wtedy ocierać twarz rękawicami, tak, jak gdybym chciał usunąć jakieś pajęczyny z oczu. I tak właśnie czułem się wtedy.

Nie słyszałem gongu drugiej rundy, i Blackburn powiedział, że wystartowałem ze swego rogu za wcześnie.

Dwa ciosy prawej ręki w moją pierś rozjaśniły mi momentalnie w głowie i zacząłem walić Schmelinga lewymi sierpowymi. Ale zdawały się one nie imać go. Myślę, że zacząłem się rozlać w swach i cała siła wyparowała z moich uderzeń.

Menager Blach, który z Blackburnem pomagali mi w moim rogu, powiedział mi, że w czwartej rundzie upadłem, znów wstałem i rzuciłem się na Maksa jak gdybym chciał sfiniszować go, ale zabrakło mi siły.

Gdy tak mijala runda po rundzie, moje szczęki zaczęły stopniowo puchnąć i nadymać się jak piłka treningowa. Później

zdałem sobie sprawę, z tego, że za każdym razem, jak atakowałem i zmuszałem Schmelinga do walki, on nie oddawał mi ciosów.

W szatni, po tym koszmarnym, gdy wreszcie zaczęło mi się rozjaśniać w głowie, ktoś zapytał mnie, dlaczego kierowałem niekóre uderzenia tak nisko.

— Czy naprawdę tak robiłem? — zapytałem z niedowierzaniem.

— Tak! — odpowiedział Roxborough. Niektóre uderzenia twojej lewej ręki były bezwładne i lądowały o wiele za nisko. Sądzę, że te ciosy nieraz musiały mu robić krzywdę i ból.

— Powiedźcie mu, że bardzo mi przykro — powiedziałem. — Powiedźcie mu, że nie wiedziałem w tych chwilach dobrze, co robię.

Gdy Roxborough wrócił rzekł:

— Schmeling był bardzo miły. Powiedział, że nie robiłeś tego naumyślnie i że właściwie za den z tych niskich ciosów nie za bolał go bardzo.

Przeigrana ze Schmelingiem ściągnęła mnie z powrotem na ziemię. Zdałem sobie sprawę z tego, że nigdy nie będę wiedział za wiele o bombardowaniu szczęk, i spowodowała, że zacząłem bezwzględnie stosować się do wskazówek co do mego treningu.

(Dalszy ciąg jutro).

Kalendarz dnia

24 LIPCA
 NIEDZIELA
 7 po Ziel. Św. 30
 Ew. O fałsz. pro
 rokach. — Kingi
 hr. Krystyny.
 Słowiański: Zeli
 sława.
 Słońca wsch. 5.43.
 zach. 19.41.
 Księżyca wsch.
 0.34, zach. 17.6.

KRONIKA HISTORYCZNA
 1633 Zwycięstwo hetm. Konięcpolskie
 go nad Tatarami pod Sasowym
 Rogiem.
 1685 Jan III wyrusza na obronę Wier
 dnia.
 1792 Stan. August przystępuje do Tar
 gowicy.
PRZYŚLÓWIA LUDOWE:
 Gdy przed Jakubem trzyma pogoda,
 Przez trzy niedziele, dobrze się zboże
 W nizinach ściele;
 A jeśli w deszczowych chmurach,
 To lepsze jest na górach.

Krem „Lecisterin“

cholesterynowo • lecytynowy do głę
 bokiego odżywiania skóry odmłodzi
 Panią w ciągu miesiąca o kilkanaście
 lat. Wyrób Laboratorium „ARIS“
 Stefana Artymińskiego, Warszawa, Za
 bia 3. Tel. 3-32-23. Wysyłka za zalicze
 niem pocztowym. Cenniki bezpłat
 nie.

DLACZEGO

macie zakłócony spokój domowy, nie
 wiecie jak rozwiązać najbardziej pa
 łacę zagadnienia i wyjść ze straszli
 wych kłopotów, utraciliście miłość
 osób ukochanych, pragniecie prze
 prosić się z ludźmi, z którymi zerwa
 liście — a nie potraficie tego doko
 nać? Chcicie wiedzieć jak uzyskać
 pracę, w jaki sposób dojść do zarob
 ków, w jaki sposób zmienić interes
 jak rozwiązać nurtujące Was intrzygi?
NIE MĘCZ SIĘ! Sam tego nie ro
 zważysz. Masz tylko jedną właściwą
 drogę. Zwróć się do człowieka,
 który korzystając z fenomenalnych
 zdolności wyczuwania losów ludz
 kich wprowadzi Was na właściwą
 drogę lepszego jutra. Człowiekiem
 tym, który widzi Twoją przyszłość
 jest słynny jasnowidz i grafolog Rolf
 Nelson. Nie zwlekaj ani chwili, ale
 zaraz dziś napisz do **ROLFA NELSO
 NA**, Warszawa, ul. Zielna 4 m. 6. —
 Pisz o wszystkim co Cię dręczy, sta
 wiaj pytania. Dołącz do listu datę u
 rodzenia, adres oraz 3.50 zł. znaczkami
 pocztowymi jako honorarium za
 poświęconą rzetelną i czysto indywi
 dualną pracę. Poradę otrzymasz w
 ciągu 7 dni.

Kupon ulgowy na prywatny seans
 u Rolfa Nelsona, ul. Zielna 4 m. 6,
 godz. 5 — 7 pp. Okaziciel zamiast
 zł. 10 płaci tylko 5 zł.

Na małej wokandzie...

PIESEK

(A.E.) Koło wystawy stała es
 legancko ubrana pani Hermina
 Dębicka, a o dwa kroki dalej za
 trzymała się z pieskiem pani An
 toniowa Kózka, kichając raz po
 raz, jako że miała katar.
 Piesek pani Antoniowej był
 niemądry i wziął nóżkę pani Dę
 bickiej za latarnię, czy też za in
 ny przystanek tramwajowy.
 Obwąchał ją więc skrupulat
 nie, po czym podniósł tylną nóż
 kę i zrobił to, co wszystkie pies
 ki w takich okolicznościach ro
 bia.
 Pani Dębicka, poczuwszy dzi
 wne ciepło na nodze, spojrziała i
 krzyknęła przeraźliwie:
 — Ach!!
 — Co się pani stało? — za
 pytała, wykichawszy się, pani
 Antoniowa.
 Pani Dębicka nie mogła tchu
 złapać.
 — Pie... pies! — rzekła.
 — No, cóż, że pies — zdziwi
 ła się pani Antoniowa — prze
 cież to nie rasowy, nic nadzwyc
 zajnego. Ot, taki sobie kundel
 lek.
 — Ależ... on mi na nogę...
 — To tak! — zawołała pani
 Antoniowa. — A ty głuptasku
 jeden! Mało to masz słupków
 po drodze, musiałeś nóżkę pani
 obsikać?

Czy zostać żoną p. Mariana B?
Drażliwe pytanie w sprawie nieszczęśliwej p. Zofii W.
W najbliższą niedzielę ogłosimy listę nagrodzonych

W zamieszczonych poniżej li
 stach naszych Czytelników znaj
 dujemy zupełnie odmienne rady
 dla p. Zofii. Wyjść, czy nie
 wyjść za p. Mariana?

Na pytanie to może odpowie
 dzieć tylko ona sama.

Przyznać trzeba, że w każdym

Oboje byli nierozsądni

P. Marian chce wynagrodzić krzywdę

P. W. Stefaniak (Warszawa,
 Żoliborz, ul. Bytomska 1 m. 9)
 radzi szczerze, aby p. Zofia prze
 baczyła p. Marianowi wyrząd
 zoną sobie krzywdę i zgodziła
 się go poślubić.

Poniosła Pani krzywdę, ale jednak
 powinna Pani wybaczyć ją swemu us
 wodzicielowi. Wówczas, gdy to się
 stało, byliście oboje młodzi i nieroz
 sądni. To było.

Pan Marian z całą pewnością chce
 wynagrodzić teraz wyrządzoną Pani
 krzywdę i żałuje za swój nierozsądny
 krok. Radzę go nie odrzucać. Przecież

Co pozostanie z ofiary?

Za p. Mariana nie można ręczyć

Kryjąca się pod pseudoni
 mem „X.17“ Czytelniczka nasza
 z Włocławka namawia usilnie
 p. Zofię, aby odrzuciła propozyc
 ję małżeństwa p. Mariana.

Moim zdaniem lepiej byłoby dziec
 ku powiedzieć prawdę. Teraz on, mo
 że tego nie zrozumie, lecz sądzę, że
 tak być powinno.

Proszę sobie rozważyć jakby się Pa
 ni i dziecku życie ułożyło po wyjściu
 aż małż za p. Mariana? Czy człowiek
 lekko patrzący na życie, da dziecku
 dobry przykład? Na pewno nie! P.
 Marian jako ojciec, ma prawo kiero

wać życiem istoty, która, niestety, z
 biegiem czasu może ulec jego złym
 wpływom. A któż może ręczyć, czy
 w chwili silnego zdenerwowania nie
 wyjawia dziecku prawdy? I co pozos
 tanie z ofiary, którą Pani złożyła dla
 dziecka, wychodząc za p. Mariana?
 Proszę pamiętać, że człowiek polują
 cy na pieniądze, nigdy nie da Pani
 szczęścia.

Wybór ich musi być jak naj
 większy, a więc czekamy na dal
 sze zdania i rady naszych Czy
 telników.

on teraz nie może sobie wprost miejs
 sca znaleźć, trapiiony wyrzutami sum
 ienia, że nie poślubił Pani przed 10
 laty.

W górę głowę, Pani Zofio! Choć
 może to jest dla Pani przykre, ale jed
 nak trzeba się z p. Marianem jakoś
 porozumieć. Musicie znaleźć w sobie
 oboje odwagę i całą prawdę wzajem
 nie wyznać.

Sądzę, że p. Marian nie ma weale
 na myśli opanowania Pani majątku.
 Chce być ojcem dla swego syna i te
 go nie można mu odmówić.

Na zakończenie życzę Wam oboju
 pomyślnego współzycia i dobrego
 wychowania syna.

ciosu. Uważam, że dziecko poznaw
 szy szlachetną duszę matki, potrafi oc
 cenić i wybaczyć ten błąd.

Pani Zofio! radzę tylko nie upa

dać na duchu. Rozumiem Pani rozte
 kę, zresztą uzasadnioną. Stanowczo
 proszę nie wychodzić za pana Maria
 na, a dziecku wyznać prawdę.

**Dziecko potrzebuje opieki
 ale nie p. Mariana**

P. St. Nieznański (Włocła
 wek, ul. Ciasna 12) z oburze
 niem wspomina podły czyn p.
 Mariana, nazywając go hieną w
 ludzkim ciełe.

Mimo, że Pani jest powolna p. Ma
 rianowi, (bo was przecież coś łączy),
 to jednak nigdy nie można zgodzić
 się z tym, żeby p. Marian był Pani
 mężem.

P. Marian. jest to człowiek podły,
 nie mający wówczas poczucia ludzko
 ści względem Pani, przyszłej matki
 jego syna, ani uczucia litości.

Czyż ta hiena w ludzkim ciełe, wy
 korzystująca słabość kobiet mogłaby
 być przykładowym opiekunem i wycho
 wawcą dziecka? Dziecko, które wła
 śnie teraz potrzebuje tyle opieki i do
 brych przykładów?

Rozsądna myśl zapewno nie pozwo
 li Pani żeby człowiek nie wart Pani,
 mógł ją poślubić i tym samym stać
 się „opiekunem“ swego syna.

Prawie każdym szantażystom aznu
 ją się odpowiednio władze, natomiast
 Pani zajmie się swoim, kochającym je
 dynaczkiem, a nawet drogą ogłosze
 nia ma Pani możliwość poznać człowie
 ka, który może być wzorowym mę
 żem i dobrym opiekunem dziecka.

W numerze jutrzejszym za
 miścimy dalsze listy. W naj
 bliższych dniach przerwiemy
 druk odpowiedzi, a w przyszłą
 niedzielę ogłosimy listę nagro
 dzonych.

Prószek od **BOLU GŁOWY**
 DLA DOROSŁYCH ZE ZN. FABR.
KOWALSKINA
 stosuje się również
**PRZY PRZEZIĘBIENIU,
 GRYPIE i KATARZE**

Rozwój opieki nad dzieckiem

**Dożywianie — Kolonie i półkolonie — Dzielnie wiejskie — Stacja
 opieki nad matką i dzieckiem — Szczepienia ochronne —
 Akcja ubezpieczeń społecznych**

W myśl wytycznych min. M. Kosi
 ciałkowskiego prowadzona jest we
 wszystkich działach pracy Minister
 stwa Opieki Społecznej planowa ak
 cja, zmierzająca do zapewnienia dziec
 ku w Polsce należytej opieki i warun
 ków zdrowego rozwoju.

Dzięki zmobilizowaniu przez min.
 Kosiakowskiego fundusów Minister
 stwa Opieki Społecznej, Zakładu U
 ubezpieczeń Społecznych, Pomocy Zi
 mowej i Funduszu Pracy, skoordynowa
 niu poczynań tych instytucji i o
 parciu całej akcji o szeroką i dobrze
 zorganizowaną współpracę społeczeń
 stwa — udało się w ciągu ostatniego
 dwulecia bardzo wydatnie rozszerzyć
 i polepszyć pomoc dzieciom i młodo
 dzieży.

W ciągu dwu lat liczba dożywia
 nych dzieci wzrosła przeszło dwukrot
 nie — do 800 tysięcy.

W bieżącym sezonie letnim z kolo
 nii i półkolonii korzystać będzie
 według przewidywań — ponad pół
 miliona dzieci, t.j. prawie o 200 tys.
 więcej niż w r. 1936. Pobyt na kolo
 niach stanowi dla większości tych
 dzieci jedyną możliwość spędzenia wa
 kacji z dala od miast, w zdrowych wa

runkach wypoczynkowych.

Zapoczątkowane przed niespełna
 trzema laty dziecinie wiejskie sku
 piąją dziś w 2 tys. placówek przeszło
 70 tys. dzieci wiejskich. Dziecinie,
 rozciągające nad dzieckiem wiejskim o
 piekę wychowawczą i higieniczną, —
 spełniają bardzo ważne zadanie zwa
 szając na to, że rodzice zajęci są in
 tensywną robotą w polu.

W dziale służby zdrowia — stacje
 opieki nad matką i dzieckiem udzie
 lają pomocy 200 tys. dzieci (w r.
 1935 — 128 tys.), odżywiają w kuch
 niach mlecznych około 70 tys. niemow
 łat.

Dzieci i młodzież poddawane są
 masowo szczepieniom ochronnym
 przeciwko chorobom zakaźnym, jak
 błonica, błonica, ospa i t.d., przy

czym liczba szczepień z roku na rok
 wzrasta.

Wydatki ubezpieczeń społecznych
 na akcję profilaktyczną, która w du
 żej mierze dotyczy dzieci i młodzie
 ży — wzrosły w ciągu ostatnich dwu
 lat o 120%, a z samych kolonii i pół
 kolonii prowadzonych przez ubezpie
 czenia społeczne korzystało w roku
 zeszłym około 60 tys. dzieci i młodo
 sianych.

Jak najwydatniejsze poparcie akcji
 pomocy dzieciom, potrzebującym o
 pieki, stwarzanie na każdym odcinku
 warunków sprzyjających rozwojowi
 dziecka — jest w najlepszym zrozu
 mieniu pracą dla dobra Państwa, któ
 re w zdrowym fizycznie i psychicznie
 młodym pokoleniu znajdzie źródło
 nowej i wielkiej siły.

UPAŁY! Sukienka Ci się zniszczyła pod pachami
 Ręce masz wilgotne? Nogi Ci się pocą?
 Nie martw się **„DINOL“** — plyn przy poceniu pach
 i stosuj **„DINOL“** — proszek przy poceniu nóg

Reprodukcujemy zdjęcie lotnicze, wykonane przez Instytut
 Norweski dla Badań Polarnych, przedstawiające skaliste
 wzgórza i wieczne lody Spitzbergenu. Krzyżykiem oznaczo
 no miejsce obozu wyprawy polskiej.

EGZEME liszaje, krosty, zmar
 szecki, piegi, plamy,
 oparzenia, szorstkość, czerwoń
 swędzenie skóry, usuwa bezwzględnie
 działający wszechstronnie „krem re
 generacyjny“ Laboratorium: Magister
GRABOWSKI, Warszawa, Aleja 3-go
 Maja 2, tel. 2-16-72.

Tuba zł. 1.50, 3. Ządać w składach
 aptecznych, perfumierach. Gdzie nie
 ma wysyłamy po nadesłaniu zł. 3.00
 franco. lub za pobraniem zł. 3.50.

Panowie !!! 100

sił meskich uzyska pan, stosując apa
 rat „Nr. 111“. Naukową broszurę wy
 słaamy bezpłatnie, dyskretnie, „In
 ventus — C“ Warszawa, Aleja Jero
 zolimskie 35.

Przed wyjazdem

na urlop
 zapotr
 się w aparat fotograficzny. Najdo
 godniejsze warunki ratalne udzieli
„FOTORIS“ — Marszałkowska 125.
 Tel. 279-10 i 509-13. Indywidualny
 dobór. Fachowa, solidna obsługa.

K. RYLSKI Tajemnica Czarnej Damy

SENSACYJNA POWIEŚĆ
WSPÓŁCZESNA OSNUTA NA
PRAWDZIWYCH ZDARZENIACH

Poradzki obawiał się, że na zebraniu Bractwa Białych, Hetmański zechce znowu wplatać go w jakąś nową sieć przestępstw, albo zemścić się na nim za próbę wtargnięcia w tajemnicę bractwa. — Otrzymał jednak odznaczenie, za dobrą służbę dla zakonu.

Poradzki oczekiwał niespokojnie nowych niespodzianek — ale zebranie toczyło się dalej ospale. Zresztą, niespodzianka w postaci „odznaczenia” wzburzyła już go do głębi.

„Mój Boże! — rozmyślał Poradzki, drząc całym ciałem. — Jakże nisko upadłem! Zostałem odznaczony za zwykłe przestępstwo, za morderstwo, które popełniłem, za to, że przełałem niewinną krew!”

A gdy wrócił na swoje miejsce i wszyscy znowu składali mu życzenia, stwierdził zdumiony, że miłośnicy „bracia” odnoszą się do tej „zabawy” zupełnie poważnie... Spojrzał przerażony, że wyrósł z ich oczach na bohatera... I to jeszcze bardziej wzmożyło w nim postanowienie wydobycia się z wszelką ceną z bagna przestępstw i rozpusty...

„Odznaczenie”, które zwisało na jego piersi, kłuło jego serce i wzerało się w jego świadomość, jak rozpalone żelazo... Rozmyślał tak odwrócił klaspę swego płaszcza, by zakryła to odznaczenie: trupią główkę i piszczele. Ach, gdyby mógł to rzucić prosto w twarz temu „wodzowi” i powiedzieć mu całą prawdę.

Poradzki pamiętał jednak o tym, że nie wolno mu dać teraz znać po sobie, co naprawdę myśli. Musi grać dobrą minę w złej grze, że jest zadowolony ze wszystkiego, co się wydarzyło.

Ale na tym nie skończyło się jeszcze zebranie Bractwa Białych. Jak gdyby na złość Poradzkiemu, który pragnął się stąd czym prędzej wydostać, zebranie przedłużyło się w nieskończoność.

„Wódz” przystąpił do dalszych punktów porządku dziennego nocnego posiedzenia. Bowiem wszystkie przestępcze zebrania Bractwa odbywały się w nocy.

Im dłużej trwało posiedzenie, tym bardziej rosło zwątpienie Poradzkiego... Nie, to na pewno nie jest Bazyl Hetmański... Gdyby z nim dzisiaj rozmawiał telefonicznie, a szczególnie gdyby Hetmański wiedział o jego zamierzeniach z ust Ireny, na pewno nie ustosunkowałby się do niego w taki sposób... A może czyni tak rozmyślnie? — zaczął znowu wątpić, może właśnie chce mu zadokumentować, że się go nie boi, mimo że wie o nim.

Jakże chytrze opracował regulamin klubu! Ni komu nie wolno wiedzieć, kim jest ten „wódz”, jak wygląda, prócz jego najbliższych współpracowników, wśród których znajdowała się Ira.

A jednak musi posiadać w sobie niezwykłą siłę, skoro wszyscy go słuchają i ślepo wykonywują jego wyroki. Czyżby Hetman — Hetmański, ten niezwykły inżynier — architekt posiada naprawdę tak niezwykłą moc?.. Ach, jakże chciałby już być w biurze, siedzieć vis-a-vis inżyniera Hetmańskiego i móc przekonać się, czy to jest ten sam człowiek, który tu odgrywa rolę kierownika bandy przestępców...

Tymczasem toczy się posiedzenie: wódz wymienia kolejno braci i wyznacza im godziny, kiedy mają zameldować się u niego po instrukcje... Każdy z nich odpowiada uniznieniem, żołnierskim tonem:

— Rozkaz!

Poradzkiego już to wszystko nie obchodziło. Wiedział, że każda instrukcja oznacza nowy rabunek albo przygotowanie do nowego mordu. A jeśli pieniądze te są przeznaczone na jakiś święty cel, nie pomniejszy to w niczym potworności popełnionych przestępstw.

Interesuje go teraz jedno: głos wodza. Stara się porównać to z głosem, który dzisiaj słyszał przez telefon. Nie ma jednak pewności. Głos każdy brzmi telefonicznie zgoła inaczej... Oto te tony powinien sobie dokładnie zapamiętać, by móc porównać je nazajutrz.

Posiedzenie skończone. Znowu słychać trzy razy tępe uderzenie młotka. Wódz wstaje, kłania się i wychodzi bocznymi drzwiami.

Ponura atmosfera znika. Na niektórych twarzach znać jak gdyby wyraz ulgi, widać, że dla nich to było również ciężkim przecięciem.

Poradzki odetchnął. Gdy zrzucił ze siebie płaszcz z odznaczeniem, wydało mu się, jak gdyby zwolnił się ze strasznego ciężaru. Powtarzał sobie: dzisiaj był to ostatni raz, więcej się to nie powtórzy.

Pragnął teraz jak najszybciej wydostać się z tego domu, odetchnąć inną atmosferą. Pierwszy zerwał się z miejsca.

Ale przy nim wyrosła jak gdyby spod ziemi Irena. Poznała po nim, że się śpieszy, ujęła jego dłoń i oświadczyła głośno.

— Wchodzimy do czerwonej sali!

Poradzki nie wiedział jeszcze, co te słowa oznaczają. Sądził, że czeka go nowa ceremonia, zwrócił się więc błagalnym głosem do Ireny:

— Irka, jestem strasznie zmęczony! Mam jutro zrana być w biurze!

— Chodź, kochanie, chodź! — sporzała szelmowsko w jego oczy. — Napijmy się czegoś, przekaśsimy... A czy nie chcesz dzisiaj pozostać ze mną?

Te słowa, które kryły w sobie tyle obietnicy wystarczyły, by w Poradzkiemu znowu odezwał się szalony namiętności, by został znowu oszołomiony czarowną mocą...

— Dzisiaj tańczyć będę dla ciebie, mój ukochany — szepnęła mu na ucho — tylko dla ciebie...

Po kilku chwilach weszli do czerwonej sali, chwilę trwał Poradzki jak oślepiiony, sądził, że znowu śni.

Piękne tapety, ukryte w ścianach światła, kwiaty na bogato zastawionym stole, wszystko to było szkarłatnie i czerwone. Wszyscy bracia siedzieli przy stole. Irena usiadła obok Poradzkiego. Poradzki stwierdził zmartwiony, że bracia wyróżniają go, odnoszą się doń z szacunkiem...

Wszyscy zazdroszczą mu stosunku Ireny do niego...

Wnet rozległ się brzęk szklanek i kielichów. Na sali nie było żadnej służby, wszystko było już na stołach naszykowane. Trzeba było samemu siebie obsługiwać.

„Wódz” na tej uczcie nie było. Poradzki zrozumiał, że tak się dzieje na pewno dlatego, że nie chce on zbyt blisko spoufalić się z braćmi, by jego autoritet, obawa przed nim nie zniknęła... Powinien utrzymać dystans, tajemniczość...

Gdy „bracia” napili się dowoli, rozległa się nagle dyskretna muzyka, orkiestra smyczkowa, dochodząca z sąsiedniego pokoju... Poradzki podpił sobie również, był wzbudzony i spoglądał namiętnie na Irenę.

Gdy jednak rozległa się muzyka, zerwała się Irena z miejsca, wyskoczyła na środek sali, jednym ruchem ręki zrzuciła ze siebie suknię, pozostając w szalu, którym się owinęła, zwróciła się do Poradzkiego:

— Dla ciebie, Sewku, dzisiaj tańczę!

(Dalszy ciąg jutro)

WOJNA SZPIEGÓW

Sensacyjne wspomnienia b. oficera
wywiadu francuskiego

Rozpoczynamy dziś druk wspomnień p. Louisa Bruneta, byłego oficera francuskiego wywiadu, opublikowanych ostatnio w jednym z pism francuskich, w których autor w sposób nader barwny opowiada o dramatycznej walce kontrwywiadu francuskiego ze szpiegami niemieckimi, podczas wielkiej wojny, oraz o pełnych niebezpieczeństwa, wymagających niezwyklej odwagi posunięciach szpiegów francuskich paralizujących działalność wojenną państw centralnych.

Opowieść p. Bruneta jest tak pasjonująca, że czyta się ją jednym tchem.

Dał lodowato zimny wiatr. Szliśmy wąską przełęczą wtuleni w nasze kurtki. Noc była bardzo ciemna i dookoła nic się nie widziało. Nad nami wznosiły się groźne szczyty Pirenejów, pokryte śniegiem, a pod nami huczał rwący potok. Wystarczył jeden nieuczynny krok, aby zsunąć się po kamiennym zboczku z wysokości 70 metrów w potok. Z tego względu nasza uwaga była skupiona wyłącznie na jednym: trzymać się drogi, którą szedł nasz przewodnik.

Chodziliśmy w ten sposób trzy godziny. Prowadził nas stary góral, który mimo ciemnej nocy czuł się na tych ścieżkach tak, jak my w jasny dzień w mieście. Nagle kolega, który szedł prze-

de mną, odwrócił się do mnie i szepnął ze złością:

— I pomyśleć, że mogliśmy spokojnie i wygodnie udać się do Henday. Po jakiego diabła mamy paszporty, jeśli musimy jak przemytnicy przekradać się przez granicę w tak paskudną noc. A Bóg raczy wiedzieć jak to jeszcze długo potrwa...

Kolega nie dokończył jeszcze swego monologu, gdy z czoła „pochodu” dobiegł nas szep:

— Wyciągnąć się na ziemi! Nie daliśmy sobie tego dwa razy powtórzyć i wyciągnęliśmy się, jak dłudzy na ziemi. Nic wprawdzie nie słyszeliśmy, ale wycwiczzone ucho naszego przewodnika podchwyciło w ciszy nocnej i podejrzanym szmerem.

Po chwili padł nowy rozkaz: — Skierować się na prawo i ukryć się za skałami!

Zaczęliśmy pełzać. Kamienie kaleczyły nam ręce i kolana. Nie przeniknione ciemności dodawały zgrozy tej scenie. Gdy znaleźliśmy się na wysokości piętnastu metrów nad ścieżką, którą szliśmy poprzednio i gdy ukryliśmy się za skałą, przewodnik poinformował nas szeptem:

— Strażnicy nadchodzą z przeciwnej strony.

Minęło kilka minut długich,

jak wieczność, podczas których nasze zniecierpliwienie dochodziło do maksimum. W końcu „wróg” znalazł się obok nas.

Było to dziesięciu żołnierzy, którzy nie troszcząc się o nas poszli dalej. Zrozumieliśmy, że nie znaleźli się oni tutaj przypadkowo, że jakaś pilna sprawa sprowadziła ich tutaj w nocy. Przeprowadziliśmy nasze potwierdzenie zaraz oświadczenie jednego z żołnierzy, który prawdopodobnie był dowódcą oddziału.

— Powinni być tu gdzieś w pobliżu — rzekł dość głośno.

— Kto? — pomyślałem. — Prawdopodobnie ludzie, którzy podobnie jak my, chcą przez zieloną granicę dostać się do Hiszpanii.

Z liczebności oddziału, który wyruszył na poszukiwania, wywnioskowałem, że żołnierze czują na większą grupę przemytników, posuwających się tą drogą, którą myśmy przyszli.

— Co za pech! — rzekł nasz przewodnik, gdy żołnierze oddalili się. — Dzisiejszego wieczoru, droga nie jest pewna. Należy zdwoić czujność, jeśli nie chcemy zostać ujęci.

Znow zeszliśmy na ścieżkę. Przeszliśmy zaledwie pięćset metrów, gdy gruchnęły strzały, które donośnym echem rozeszły się po górach. Po pierwszej salwie karabinowej nastąpiły dalsze.

— Niczego sobie strzelanina — oświadczył przewodnik — przemytnicy zamierzają widocznie drogę sprzedać swą wolność:

— A teraz biegiem — rozkazał stary góral. — Strażnicy przez pewien czas będą tak zaję-

ci przemytnikami, że nie będą mieli czasu pomyśleć o nas. Jak tylko będziemy w dolinie, znajdziemy się poza wszelkim niebezpieczeństwem.

Wykonaliśmy rozkaz i biegiem pusciliśmy się po zboczku.

— W odległości dwóch kilometrów stąd — oświadczył przewodnik, gdy znaleźliśmy się w dolinie — natkniemy się na miasteczko. Tam rozstaniemy się, ponieważ nie długo będzie świąta i musimy już wracać. Tutaj ludzie są przyzwyczajeni do cudzoziemców. W karczmie z pewnością znajdziecie panowie kogoś, który samochodem odwiezie was w stronę Pampeluny, gdzie będziecie mogli wsiąść w tramwaj.

Szybkim krokiem ruszyliśmy w drogę i po dwudziestu minutach ujrzelśmy pierwsze budynki. W miasteczku, mimo późnej nocy panowało ożywienie. Odgłos strzelaniny zaalarmował mieszkańców, którzy czekali na przybycie przemytników. Otoczono nas ze wszystkich stron i zasypano pytaniami, pytając się o powody strzelaniny w górach, gdy podzieliliśmy się z nimi naszymi przypuszczeniami, zapytano nas kim jesteśmy.

— Jesteśmy dezertkami — odpowiedzieliśmy bez zakłopotania.

— Nie bójcie się niczego, ukryjemy was. O świcie zaś będziecie mogli ruszyć w dalszą drogę.

Resztę nocy spędziliśmy w nędznym, brudnym chlewie. Nie zwaliśmy jednak na to. Byliśmy tak zmęczeni, że wyciągnęliśmy się na słomie i zasnęliśmy

kamiennym snem.

Z rana, gdy gościnni mieszkańcy miasteczka obudzili nas, dowiedzieliśmy się, że znane są już wyniki wczorajszej strzelaniny. Dwaj przemytnicy zostali zabici, jeden strażnik ranny, a prawie cały transport został ujęty. Mieszkańcy byli tym bardzo przejęci.

Zaraz ruszyliśmy w dalszą drogę i wkrótce znaleźliśmy się w Irunie. Przybywszy do hotelu, w którym mieliśmy czekać na dalsze rozkazy, przeobraziłem się w „porządnych” podróżnych. Nasze papiery, które były w porządku, stwierdzały, że jesteśmy czterema profesorami szwajcarskimi, którzy przybyli do Hiszpanii w celach naukowych. Nikt w tym wielkim rozjowisku, jakie przedstawiało sobie to pograniczne miasto podczas wielkiej wojny, nie pytał nas, jakie zamierzamy przeprowadzać studia. Większość cudzoziemców przebywających tam, miała nieczyste sumienie: ten, powoli dowiedzieliśmy się o tym, uciekł z więzienia wojskowego, tamten składał częste wizyty w konsulacie niemieckim, a trzeci zniknął w nocy i robił długie spacery, które z pewnością nie miały nic wspólnego z romantycznymi przygodami.

Jeden wystrzegaliśmy się drugiego, policja natomiast nie była zupełnie ciekawa i z tego względu nie było potrzeby obawiać się jej, natomiast należało mieć się na baczności przed szpiegami niemieckimi, od których roiło się w Irunie.

A w rzeczywistości czego szukaliśmy tutaj?

(Dalszy ciąg jutro).

Niezwykła miłość ku Morzu

bije z przepięknych sal Muzeum Morskiego w Warszawie

Z całego szeregu muzeów, znajdujących się na terenie stolicy, najbardziej może oryginalne jest muzeum morskie, mieszczące się przy ul. Przemysłowej Nr. 32. Powstania jego nie poprzedzała żadna reklama, nikt nie asygnował na ten cel jakichś funduszy.

Owszem, był jednak ktoś taki. Twórca i założyciel hrabia Stanisław Ledóchowski. Gorący ten fanatyk wszystkiego, co dotyczy morza i związanych z nim spraw, nie żałując własnych kosztów i mrowczej, zegarmistrzowskiej pracy, dał stolicy muzeum, którego taki brak dawał się dotychczas odczuwać.

WIECZORAMI I W ŚWIĘTA

W sześciu pokojach, zamknięte za szklonymi ściankami gablotek, stoją mistrzowsko wykonane modele okrętów i statków. Twórca ich, chętnie u dziela nam wyjaśnień.

Pracę nad modelarstwem okrętowym prowadzę już w Polsce od szeregu lat. Nie jest ona dla mnie łatwa. Zajęcia w fabryce, którą mam tu obok, nie pozwalają mi poświęcać zbyt wiele czasu na to. Wszystkie modele, które są tu umieszczone (a jest ich przeszło 30 sztuk) wykonane zostały w moim warsztacie podczas dni świątecznych, niedziel i wieczorów, wolnych od pracy.

Oglądamy je kolejno. Uszerogowane według okresu, z którego pochodzą, stoją stare żaglowce, między nimi zaś najpiękniej prezentuje się model konwojowca floty polskiej z 17 wieku.

Uzbrojony w 36 dział „Złociście Słońce” jest prawdziwym unikatem sztuki modelarskiej i wystawiany był przez hr. Ledóchowskiego na Wystawie w Paryżu.

Przyznam szczerze, że bardzo niechętnie wypożyczam modele, bo przeważnie wracają one do mnie w stanie oplakalnym.

Niezmiernie ciekawie prezentuje się również model starego statku pirackiego, zaopatrzonego w szereg wiosel. Jak się okazuje plany do jego budowy uzyskał hr. Ledóchowski aż z Ameryki.

Pozostajemy w tej sali zagłowców bardzo długo. Pa-

trząc na misterne cacka i modele mimowoli zadajemy sobie pytanie, dlaczego w czasach, gdy inne państwa budowały podwaliny pod rozwój swej potęgi morskiej — u nas nie robiło się w tej dziedzinie prawie nic.

DZIWOŁĄG ROSYJSKIEGO ADMIRAŁA

Dziwacznie i osobliwie przedstawił się model okrętu, będącego pomysłem rosyjskiego admirała Popowa z 1881 roku. Miał on kształt... okrągły!

„Genialny” wódz uważał, iż twór jego, zaopatrzonego w wiele dział, będzie nieładnie twierdzą pływającą, z której łatwo będzie można prowadzić ogień we wszystkich kierunkach. Przeliczył się jednak. Po oddaniu jednego już strzału „popowka” huśtała się w wodzie w niesamowity wprost sposób!

NOWOCZESNE JEDNOSTKI MORSKIE

W następnych salach znalazły pomieszczenie modele nowo-

czesnych okrętów. Widzimy tu więc naszą „Polonię” wykonaną w skali 1:100, cały szereg okrętów pasażerskich i wojennych Japonii, Holandii, Chin.

Piękna kolekcja, starannie przez twórcę dobrana, ilustruje patrzacemu rozwój floty rosyjskiej.

— Zanim przybyłem do Polski, miałem w Rosji, w Mikolajewie własną małą stocznice — mówi nam hr. Ledóchowski. — Zostawiłem przy niej ładną kolekcję modeli.

— Ho, ho, przydałaby się ona teraz tutaj!

FOTOGRAFIE I PROSPEKTY

Na wszystkich ścianach sal muzeum wiszą niezliczone ilości fotografii, okrętów i stoczni, obrazów i kolorowych prospektów. Jak się okazuje, hr. Ledóchowski jest w stałym kontakcie ze wszystkimi stoczniami i towarzystwami żeglugi na świecie i z nich właśnie otrzy-

muje materiały, potrzebne mu do pracy.

— Fotografie? Czy ja wiem? Jest ich pewnie ze 3000!

Zebrane materiały propagandowe pozwoliły mi również na zorganizowanie przy muzeum jaknajdokładniejszego punktu informacyjnego, przeznaczonego do udzielania wyjaśnień w sprawach żeglugi na całym świecie.

MINIATURKI REKLAMOWE

Prócz modeli, które produkuje się do muzeum, warsztaty hr. Ledóchowskiego wytwarzają piękne modeliki metalowe „Piłsudskiego” i „Batorego” na zamówienie Linii Gdynia — Ameryka.

— Przerzuciłem się i do innej specjalności — śmieje się hrabia — przyjąłem bowiem zamówienie od P. L. L. „Lot” na 1000 modeli samolotu „Douglas” oraz wykonałem sporą ilość modeli „Lockheed” dla

lotnictwa jugosłowiańskiego. Co skłoniło hr. Ledóchowskiego do zorganizowania i urzędzenia muzeum?

Nestor marynarzy polskich wierzy głęboko, iż Naród nasz musi w końcu zrozumieć, czym jest morze dla niego i co grozić mu będzie, gdy sprawy te zaniecha, pozwalając innym wyprzedzić się w wyścigu o władzę nad oceanami.

Inicjatywa jego, w połączeniu z olbrzymim nakładem własnej pracy i kosztów, rozrzucająca jest i godna jaknajwiększego uznania. Daj Boże, aby wszyscy Polacy z takim nakładem uczucia i miłości do spraw morza podchodzili. Sześć pokojów muzeum hr. Ledóchowskiego przeobjonych jest nie tylko bijącą z każdego eksponatu miłością ku morzu, ale wiarą głęboką, że Polska musi stać się narodem morskim.

I stanie się... (rozw.)

Reformy ustawy uposażeniowej

domagają się tysiączne rzesze pracowników państwowych

P. premier gen. Sławoj-Składkowski przyjął delegację Miedzynarodowego Komitetu Pracowników Państwowych, która w memoriale i ustnych komentarzach przedstawiła sytuację wieloletnich rzesz pracowników.

Delegacja przedłożyła p. pre-

mierowi potrzebę przeprowadzenia zasadniczej reformy ustawy uposażeniowej oraz podkreśliła konieczność podniesienia stopy życiowej pracownika państwowego i globalnej sumy, przeznaczonej na uposażenie.

Jako najpilniejszy postulat delegacja wysunęła ustanowienie

dotatku rodzinnego i zwrotu opłat szkolnych za dzieci pracowników państwowych w średnich szkołach prywatnych.

Zdaniem delegacji konieczne jest także zmniejszenie rozpiętości uposażeń państwowych przez wydatniejszą poprawę niższych i średnich plac. W tym celu o-

gólna kwota, którą Państwo może przeznaczyć na uposażenia swoich pracowników powinna być rozdzielona według ściśle określonych norm prawnych.

Pracownik państwowy powinien mieć ustawowo zagwarantowany wzrost uposażenia w miarę postępu jego kwalifikacji i lat służby.

W odpowiedzi na te postulaty p. premier gen. Składkowski oświadczył, że całkowicie uznaje potrzebę poprawy bytu pracowników państwowych, zwłaszcza niższych i średnich grup, przede wszystkim w celu umożliwienia im spokojnej i wydajnej pracy.

Państwo nowoczesne musi mieć administrację opartą na urzędnikach pełnych inicjatywy, a za tym trudno pogodzić oparcie indywidualnej poprawy bytu tylko na zasadzie szczeblowania. Dlatego celowe jest wynagradzanie i awansowanie urzędnika w zależności od wyników jego pracy.

Natomiast zasada awansowania pracowników nie może być i nie jest ograniczona tylko do stanowisk wyższych, lecz musi mieć charakter powszechny i uwzględnić przede wszystkim szerokie rzesze pracownicze, aby umożliwić im warunki normalnego rozwoju, tak pod względem podwyżki plac, jak i powoływania na wyższe stanowiska.

P. premier podzielił zasadniczo słusność postulatu przywrócenia dodatków rodzinnych oraz zwrotu opłat szkolnych w szkołach prywatnych i zapowiedział przeprowadzenie przygotowawczych prac badawczych.

Podczas audiencji delegacja reprezentująca 200 tysięcy pracowników państwowych, zapewniła p. premiera o niezłomnej woli ogółu pracowników państwowych oddania wszystkich swych sił i umiejętności Państwu oraz o gotowości dokonania najwyższego wysiłku dla wzmocnienia obronności państwa.

Delegacja podkreśliła też, że zdarzają się wypadki wywierania presji na pracowników państwowych, bądź na ich zrzeszenia w kierunku należania do takich lub innych organizacji.

P. premier oświadczył, że wszystkie przedstawione mu tego rodzaju konkretne fakty zostaną z jego polecenia najszybciej zbadane

Ameryka dostawcą samolotów

Z jej fabryk nie korzystają Włosi i Niemcy

WASZYNGTON. Po raz pierwszy od czasu stworzenia biura kontroli wywozu broni i amunicji, departament stanu ogłosił dane statystyczne, dotyczące nie tylko udzielonych na wywóz zezwoleń, lecz i istotnie wywiezionego materiału wojennego.

Ogłoszone dane wskazują, że Stany Zjednoczone pozostają nadal największym dostawcą samolotów dla całego świata, zwłaszcza dla Chin, Japonii i Indii Holenderskich.

Wielkie dostawy samolotów

wojskowych dla Indii Holenderskich skłaniają koła dyplomatyczne do wyrażenia przypuszczenia o istnieniu milczącej umowy między Stanami Zjednoczonymi a Holandią co do obrony tej części Pacyfiku przeciwko niebez-

pieczeństwu, grożącemu ze wschodu.

Podkreśla się również, że ani Niemcy, ani Włosi, nie figurują na liście odbiorców materiału wojennego ze Stanów Zjednoczonych.

„Przypomnijcie sobie Abisynię”

Demonstracja przeciw Włochom w Dublinie

DUBLIN. Ubiegłej nocy grupa uczniów dwóch włoskich statków szkolnych przebywających obecnie w Dublinie, została za-

atakowana przez grupę młodzieży, która rzuciła się na nią z okrzykami: „Przypomnijcie sobie Abisynię”.

Włosi musieli oddać się pod ochronę policji, która odprowadziła ich na pokłady ich statków.

Jedynie NIERDZEWNE OSTRZA „CORONA ANTIRUST” goli 15-20 razy Żadać wszędzie

Północ Ameryki stoi w ogniu

w 1000 miejscach podpalono lasy

VANCOUVER (Kanada). Na zachodnim wybrzeżu Północnej Ameryki płoną lasy. Pożar ciągnie się na przestrzeni od Kandy do Kalifornii, grożąc zagładą całemu szeregowi miast i wsi. Oblicza się, że jest ogółem 1000 ognisk pożaru, które powiększają się z godziny na godzinę. W niektórych miejscach, jak na przykład nad rzeką Campbella w Brytyjskiej Kolumbii ogień szerokim frontem sunie naprzód z szybkością piętnastu kilometrów na godzinę i zbliża się do wsi i osiedlenia 1000 strażaków wysłano w zagrożone okolice. Istnieje jednak obawa, że nie zdola się uratować lasów, ponieważ w ciągu najbliższych godzin nie jest spodziewany deszcz. Ponadto

akcja ratownicza napotyka na wielkie trudności. Nie unika bowiem żadnej wątpliwości, że pożar pochodzi ze zbrodniczego podpalenia i wysiłki drużyn ratowniczych są uniemożliwiane przez akty sabotażu.

Na przykład gdy podjęto akcję gaszenia pożaru w Forbes Landing rozrywano z wodą so stały przeciwstrumień, węże gumowe poprzecinano, a do tanków benzynowych wrzucano cukier, uniemożliwiając pracę motorów. Zanim uszkodzenia zostały naprawione lasy w Forbes Landing spłonęły doszczętnie.

W wielu miejscowościach ogień wybuchł jednocześnie i szybko zaczął się rozszerzać. Setki rodzin uciekają z palą-

cych się lasów wybrzeża zachodniego do Vancouver, gdzie przebywają tylko w tym, co mają na sobie.

Straty wyrządzone pożarem nie dadzą się na razie ustalić. Jedno jest tylko pewne, że sięgają one dziesiątek milionów dolarów. Tak na przykład przy rzece Campbella, która służy do spławu drzewa, nagromadzone wielkie zapasy drzewa, o około 30 milionów stóp sześciennych, znajdują się już w zagrożonym przez ogień obszarze. Straty poniesione tylko w tym obszarze wynoszą około 40.000 funtów szterlingów.

Z trzech stanów amerykańskich, Waszyngtonu, Oregonu, i Kalifornii, Kalifornia najbardziej ucierpiała wskutek poża-

tu. Naliczone zostało bowiem ponad 300 ognisk pożaru.

SEATTLE (stan Waszyngton). Pomimo tego, że w gaszeniu olbrzymich pożarów lesnych w stanach Waszyngtonu, Oregon i Śr. Kolumbii biorą udział tysiące ludzi, nie udało się dotychczas ugasić ognia.

Fachowcy przypuszczają, że winę ponoszą powołani do gaszenia pożarów bezrobotni. Niektórzy mówią wręcz o sabotażu.

Urzędy ogłosiły, że zwolniły 150 strażaków, gdyż w 350 metrowym węzlu gumowym wykryto liczne nacięcia nożem.

Na wyspie Anceuver wielkie zapasy drzewa użytkowanego zagrożone są przez szybko rozszerzający się pożar.

DLA REKLAMY!**8 gr. pranie kołnierzyka 8 gr.**

Czyszczenie ubrania . 3.50

Czyszczenie sukni . . 2.—

P R A L N I A**ul. Wrzesińska 1.****Z TEATRU im. J. SŁOWACKIEGO**GOŚCINNE WYSTĘPY
TEATRU JARACZANiedziela: popoł. „Ludzie na krze“
wiecz. „Szóste piętro“**REPERTUAR KIN:**

ADRIA: „Tango zakochanych“

APOLLO: „Córka Szanghaju“

ATLANTIC: „Epiz.d“

DOM ŻOŁNIERZA: „Orłow“

L. O. P. P.: „Dzień na wyścigach“

PROMIEŃ: „Ostatni poganin“ i „Płomienie zagłady“

STELLA: „Miłość siołoga“

SZUKA: „Gra życia“

SWIT: „Z pieśnią przez życie“

UCIECHA: „Tajny agent“ i „Milioner na tydzień“

WANDA: „Wytorny świat“

FOTOPLASTIKON: Szczepańska 5:
„Berlin“

DUCO lakiery do aut i rowerów oraz wszelkie inne materiały farbiarsko-malarsko-lakiernicze.

»FARBOBLASK«**Kraków, ul. Małwaryjska 29**
Tel 149-79.**Niedziela, 24 lipca 1938****RADIO — KRAKÓW**

8.35 Pogadanka dla rolników; „Jaki jest najlepszy chlew dla świń“ 8.45 Muzyka, 9.05 „Skrzynka rolnicza“, 11.45 Sprawy teatralne, 11.57 Transmisja sygnału czasu, Hejnał z Wieży Mariackiej, 17.10 Recital fortepianowy Izy Ostoja, 20.05 Muzyka, 20.35 Lokalne wiadomości sportowe.

NAJNOWSZY WYNALEZEK dla cierpiących na**PRZEPUKLINĘ**

Zaszczytnie znany w całej Polsce M. TILLEMANN, Kraków ul. Szlak 39, tel. 156 27, specjalista z długoletnią praktyką, wynalazca nowego systemu opatentowanego, stosujący je z najlepszym i najradzykalniejszym skutkiem na różnego rodzaju najniebezpieczniejsze i najzastarszalsze PRZEPUKLINY (rupt.) u pań, panów i dzieci po osob. jawieniu się ze zlec. lek. nawet w wypadkach, gdzie różnego systemu bandaże nie pomogły. — Liczne świadectwa lek. i podziękowania. Proszę żądać bezpłatnych prospektów.

Rusztowanie ułatwiło**drogę... złodziejowi**

Korzystając z rusztowania, wystawionego w celu odnowienia fasady domu przy ul. Moniuszki 22, jakiś niewydłany złodziej ca dostąpił się ubiegłej nocy do kuchni Zofii Drabikowej i skradł jej parę trzewików oraz budzik, wartości 40 zł.

Wisła zwróciła swą ofiarę

Podczas kąpieli w Wiśle chłopczy ze wsi Rybitwy pod Krakowem wyłowili zwłoki pewnego żołnierza, który utonął dnia 19 bm. i ślad po nim zaginął. Tak więc przypadek dopomógł do odnalezienia toptelca.

Urzędnik pocztowy - defraudantem

Rok więzienia za przywłaszczenie 21 zł. 70 gr.

Ostatnio przed Sądem okręgowym w Krakowie toczyło się kilka procesów karnych przeciw urzędnikom państwowym, oskarżonym o czyny przestępne, które kodeks karny kwalifikuje jako „przestępstwa urzędnicze“. Jedną z

takich spraw była rozprawa przeciw 42-letniemu Jakubowi Pająkowi, byłemu kierownikowi agencji pocztowej w Trzebuni. w powiecie myślenickim. Akt oskarżenia zarzucał osk. Pająkowi, że jako urzędnik przekroczył swą

władzę, działając w celu osiągnięcia osobistej korzyści majątkowej, używając równocześnie podrobionego dokumentu za autentyczny

Oskarżony Pająk objął z dniem 1 stycznia b.r. kierownictwo agencji poczt. w Trzebuni, mając jako podwładnych: listonosza, Franciszka Oskwarka i posłańca. Jana Bieńka. Oskwark zarabiał miesięcznie 55 zł 35 gr., Bieńka zaś 24 zł 1 tych właśnie ludzi skrzywdził osk. Pająk, przywłasz-

czając sobie część ich skromnych zarobków, albowiem w styczniu wypłacił Oskwarkowi tylko 46 zł., a w lutym 47 zł. Bieńkowi natomiast wypłacił dwukrotnie po 22 zł., zamiast po 24 zł. Aby zaś pokrzywdzeni pracownicy nie wpadli na ślad tych machinacji, osk. Pająk nie przedłożył im do podpisu listy płatniczej, lecz dopuścił się fałszerstwa podpisów w ten sposób, że podpis Oskwarka podrobił w styczniu 11 letnia córka oskarżonego, Helena. w lutym zaś podpisał listonosza sam oskarżony. Tak sfałszowane listy płatnicze przesłał osk. Pająk jako autentyczne do Dyrekcji Poczty i Tel. w Krakowie. Jednakowoż przestępstwa te wykryto i nieuczciwego Pajaka zawieszono w urzędowaniu, a sprawę o sprzenie-

wierzenie i fałszerstwo skierowano na drogę karno sądową.

Oskarżony Pająk nie przyznał się do winy, twierdząc, że część pieniędzy z pensji Oskwarka po brał za jego zgodą na kupno inwentarza pocztowego, gdy tymczasem w toku dochodzeń administracyjnych, prowadzonych przez władze pocztowe, oskarżony zeznał, że uczynił to z niedzieli! Co do Bieńka, któremu za brał 4 zł., to osk. Pająk twierdził, że ta kwota miała iść na pokrycie ubezpieczenia społecznego, lecz pieniędzy tych nie wpłacił do Ubezpiecz. Społ.

Przewód sądowy potwierdził tezę aktu oskarżenia, że osk. Pająk jako urzędnik przekroczył swą władzę, oraz że użył fałszywego dokumentu za autentyczny. Za te przestępstwa skazano go na 1 rok więzienia przy uwzględnieniu okoliczności łagodzących i wykonanie kary zawieszono mu na 4 lata.

Aresztowanie fałszywego księdza prałata

Onegdy zamieściliśmy przestrożę krakowskich władz duchownych o pojawieniu się na terenie miasta podejrzanego osobnika, który podając się za księdza Jana Tarłowskiego z archidiecezji warszawskiej, szerzył w mieście zgorzenie swym wyzywającym zachowaniem się

i opilstwem w lokalach publicznych. Osobnik ów nosił sutannę z fioletowymi odznakami prałata a na piersiach miał zawieszone liczne ordery i inne wysokie odznaczenia, również i wojskowe. Zagadkowym „księdzem“ zainteresowały się władze śledcze, które spowodowały, że wczoraj

w jednym z szynków na Prądniku Czerwonym aresztowano owego fałszywego „prałata“. Charakterystycznym jest, że w chwili pojawienia się policji, ukrył on w niewiadomym miejscu swoje ordery. Dalsze śledztwo w toku.

—O—

„Wystawa“ kradzionych kosztowności

Krakowski Wydział śledczy przeprowadził ostatnio u miejscowych paserów szereg rewizji i zakwestionował większą ilość drogocennych przedmiotów, pochodzących z kradzieży, a mianowicie: zegarek złoty kieszonkowy marki „Omega“, zegarek złoty damski na rękę marki „Prophete“, dwa kieszonkowe zegarki męskie złote marki „Elgin“, dwa łańcuszki złote do męskich zegarków, cztery złote naszyjnikowe łańcuszki damskie, 17 pierścionków damskich złotych, 9 złotych obrączek z monogramami i datami ślubów, papierośnicę srebrną prostokątną, 6 łyżeczek

srebrnych do kawy bez monogramów, lornetkę teatralną, czerwona torebkę damską, oraz kłnierz z wydry do futra męskiego. Kosztowności te wystawione są w Wydziale śledczym przy

ul. Siemiradzkiego 24 i tam poszkodowani mogą zgłaszać się między godz. 8.30 a 10 w celu oglądania i rozpoznania swej własności.

—O—

BANDAŻYSTA — ORIOPEDYSTA**FR. ZIELIŃSKI****Kraków, Starowiślna 14 — Telefon 109-68**

wykonuje: protezy rąk i nóg, aparaty ortopedyczne, pasy brzuszne — pooperacyjne, wkłady na stopy płaskie oraz obuwie ortopedyczne.

Piękny rozwój zwierzyńca w Lesie Wolskim

Popularny już wśród mieszkańców naszego miasta zwierzyńca w Lesie Wolskim stale rozbudowuje się i powiększa, zyskując nowe okazy. M. in. zwierzyńca otrzymał w tym roku parę miłych zwierzątek południowo-amerykańskich „aguti“, parę oswojonych lam oraz osłomę. Na rozwój zwierzyńca wpłynęły też przychówki własne, jak: niedźwiadek brunatny, lama, wilki, dingo i inne, które są niemałą atrakcją dla zwiedzających. Z pośród nowych

budowli na uwagę zasługują: pomieszczenie dla aguti, klatka dla niedźwidzia malajskiego, kombinowana klatka dla małp, zagroda dla Yaka i td. Nadto projektuje się dokończenie ptaszarni koncentracyjnej na zimowe pomieszczenie dla ptaków i zwierząt.

Niezależnie od rozbudowy, Zarząd Zwierzyńca wprowadza z dniem dzisiejszym innowację w postaci jazdy na kucykach, osiołku i osłomule, wierzchem i w zaprzęgach, do użytku najmłod-

szych miłośników zwierzyńca jako zaczątek przyszłego ośrodka zabawowego dla dzieci. Niewątpliwie impreza ta cieszyć się będzie powodzeniem wśród naszych milusińskich, dlatego też projektowane jest użycie w przyszłości do ośrodka zabawowego również lamy, capa i innych zwierząt.

Czytajcie „Ostatnie Wiadomości PORANNE“

Z 2-piętrowego rusztowania runął na bruk

Wczoraj w południe zdarzył się straszny wypadek podczas pracy murarskiej w domu przy J. Lea 5. Mianowicie z 2-piętrowego rusztowania runął na bruk uliczny 28 letni robotnik Kazimierz Dąbrowski z Łęgu pod Krakowem, doznając złamania lewego ramienia i poważnych obrażeń na całym ciele. Nieszczęśliwego w bardzo ciężkim stanie przewieziono do szpitala Ubezpiecz. Społ.

Zatrut się gazem świetlnym

W domu przy ul. św. Tomasza 1. usiłował odebrać sobie życie wczoraj w godzinach popołudniowych 30 letni Aleksander Kurnik przez zatrucie się gazem świetlnym. Niespodziewanie samobójcę przewiózł lekarz Pogot. rat. do szpitala Ubezpiecz. Społ. Przyczyny desperackiego kroku nie ustalono.

Napad na adwokata w pałacu Larischa

Sień pałacu Larischa, w którym mieszczą się biura Magistratu, była w piątek popołudniu miejscem bezczelnego napadu, dokonanego przez nieznaną osobę na jednego ze znanych adwokatów krakowskich. Napastnicy pobili adwokata tak dotkliwie, że musiał udać się do lekarza. Po dokonaniu napadu sprawcy zdołali zbiec. Policja wszczęła dochodzenia, w celu wykrycia zuchwałych opryszków, którzy podobno należą do jednej z nowoutworzonych radykalnych partii politycznych.